

A TÁRSULAT ÉLETÉBŐL

A II. ötéves terv irányelveinek vitái a klubban

Május 28-án délelőtt és délután a szervezet agronómiai és műszaki szakosztálya rendezett vitát a klubban a második ötéves terv irányelveiről s ezzel kapcsolatban a megye mezőgazdaságának, valamint iparának helyzetéről. A szakosztály tagjain kívül mindkét alkalommal részt vettek a vitán meghívott vendégek is.

Délelőtt tíz órakor kezdődött az első vita a megye mezőgazdasági szakvezetőinek és a szakosztály tagjainak részvételével. Jelen volt többek között *Nyiri Béla*, a MTVB Mezőgazdasági Igazgatóságának főagronómusa, *Magas László*, a szervezet agronómiai szakosztályának elnöke, *Vedrődy Gusztáv* a Mezőgazdasági Igazgatóság terv-osztályának vezetője, *Sassi István*, a Gépállomási Igazgatóság főmérnöke, *Kiss Gyula*, a Szolnoki Cukorgyár termelési osztályának vezetője, *Nyirő László*, a Micsurin Agrártudományi Egyesület titkára, *Debreczeni András*, a mezőtúri Törő Pál Tsz elnöke, *Bobvos János*, a kisújszállási gépállomás igazgatója, *Németh Lajos*, az Országos Tervhivatal Mezőgazdasági Osztályának vezetője, *Sipos Gyula*, az Országos Tervhivatal osztályvezetője, *Soós Leventéné*, a Társulat Központjának munkatársa, a megyei szervezet titkárságának képviselői, *Vezekényi Ernő* karcagi, *Mihályfalvi István* kisújszállási kutató és még mások.

Magas László megnyitója után *Vedrődy Gusztáv* tatott bevezető előadást, melyben alaposan elemezve a megye mezőgazdaságának helyzetét, a mezőgazdasági termelés befolyásoló körülményeket, a legfontosabb megvitatandókra irányította a figyelmet. Foglalkozott a talajjavítás, a műtrágyázás, az öntözés és ezzel kapcsolatban a tereprendezés kérdéseivel, a kalászosok átlagtermésének alakulásával, a takarmánytermelés fokozásával, az állattenyésztés intenzitásával növelésével és a beruházások felhasználásával.

Friedrich Ferdinánd, a Mezőgazdasági Igazgatóság termelészövetkezeti osztályának vezetője a rejtett tartalékok felhasználására hívta fel a figyelmet. Szolnok megyében ilyen rejtett tartalék a nád, melyet a megyei termelészövetkezetek nem termelhetnek. Véleménye szerint a termelészövetkezetek közös területén a szállastakarmányok termelését kell előtérbe helyezni.

Kiss Gyula, a Szolnoki Cukorgyár osztályvezetője felszólalásában a cukorrépa-termesztés kérdéseiről beszélt. Tapasztalatai szerint a megyében sok helyen termelnek répát rossz talajon, máshol viszont cukorrépa termelésre alkalmas területen más növényeket termelnek. Ebből magyarázható az a körülmény, hogy egyes helyeken alacsony a holdankénti termésátlag. Felhívta a figyelmet arra, hogy a cukorgyári méziszapot használják fel a termelészövetkezetek talajjavításra.

Nyiri Béla, a Mezőgazdasági Igazgatóság főagronómusa volt a következő felszólaló. Mindjárt a bevezetőben hangsúlyozta, hogy Szolnok megyéből többen tettek már sok értékes javaslatot, azonban nem tudják, hogy a javaslatoknak mi lett a sorsuk. Ez esetben reméli, hogy választ kapnak az általuk felvetett kérdésekre.

Szerinte a termésátlagok emelésének problémája megoldható az őszi növények betakarításának gépesítésével. Ezzel párhuzamosan lehetővé válik, hogy az őszi búzát október végéig elvessék. E két lehetőség együttes megvalósítása révén 1,5 q-val emelhető az őszi búza termésátlaga. Ehhez a kérdéshez kapcsolódik — véleménye szerint — a talajerő-gazdálkodás megjavítása is. Javasolta, hogy az ezer holdon felüli termelészövetkezetek lássák el trágyaszóró gépekkel. Szükségesnek látja a tsz-alapszabály olyirányú módosítását is, hogy a belépő dolgozó parasztnak kötelessége legyen bevinni a termelészövetkezetbe a gazdaságában összegyűlt trágyát is.

A termésátlag emelésének másik útját a vetésforgós gazdálkodásra való áttérésben látja. Nem javasol azonban 7 évnél hosszabb vetésforgót. Az ilyenfajta gazdálkodás megteremtésének előfeltétele a jelenlegi begyűjtési rendszer megváltoztatása, illetve a vetésforgós gazdálkodáshoz való alkalmazása. Jelenleg fordított a helyzet, és ez nagyon helytelen.

Figyelemre méltó a véleménye is, hogy a mezőgazdaságban egyre kevesebb a hozzáértő szakember. Az volt a javaslata, hogy idősebb, nagy tapasztalattal rendelkező dohányosok, juhászok, kanászok és egyéb foglalkozásúak mellé küldjenek fiatalokat, hogy átvehessék azok tudását és a későbbiekben hasznosíthatják.

A mezőgazdaság részére előirányzott beruházási összeget alacsonynak tartja.

Szerinte a II. ötéves terv irányelvei sem veszik teljesen figyelembe a mezőgazdaság valóságos szükségleteit.

Vezekényi Ernő és **Mihályfalvi István**, a karcagi és kisújszállási kutató intézetek vezetői egyöntetűen kifogásolják, hogy amíg Gödöllőn 51 fő, Martonvásáron 52 fő a kutatóintézetek létszáma, addig Karcagon, ahol a mostoha időjárás és egyéb kedvezőtlen körülmény miatt a legnagyobb munkára volna szükség, csak 4 fős az intézet. Ezen az arányon feltétlenül változtatást javasolnak a karcagi intézet javára, hogy a megye jellegéből és adottságaiból folyó nagyobb munkát felelősségteljesen el tudják végezni.

Magas László, a szervezet agronómiai szakosztályának elnöke, üszőnevelő telepek létesítését javasolta, mert ezzel 3—4 évvel lehetne meghosszabbítani a tehenek életkorát. A telepeket a legeltetési bizottságok kezelésébe kellene adni.

A felmerült kérdések egyrésze a Tervhivatal jelen volt képviselői választak, a kérdések másik részét pedig — ígéretük szerint — továbbították felelős szerveikhez.

* * *

Ugyanaznap délután 5 órakor a megye ipari-műszaki vezetői, üzemi mérnökei és más vendégek érkeztek a klubba, hogy megvitassák az irányelvek ipari, műszaki kérdéseit s ezzel együtt természetesen megyéink kapcsolódó problémáit.

Turányi István, a Társlut megyei szervezetének elnöke, az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem dékánja nyitotta meg a tanácskozást, majd utána **Király Lajos**, a megyei szervezet műszaki szakosztályának titkára, a Városi Tanács főmérnöke tartott bevezető előadást. Nem kívánt az irányelvek minden fontos pontjáról beszélni, amint mondotta, inkább első hozzászóló akar lenni. Hangsúlyozta, hogy nagyobb bizalmat kellene tanúsítani a műszaki vezetők iránt, mert ez a munka egyik éltető eleme. Az építőiparral kapcsolatos problémák közül a legfontosabbnak az itt dolgozó és nehéz fizikai munkát végző munkások bérrendezését tartotta. Az alacsony bérek miatt felületes a munka, a készen átadott épületekben sok a hiba. Emiatt nincs az építőiparnak törzsgárdája. Az építőipar lassan teljesen elveszíti régi jó szakembereit, mert azok más, jövedelmezőbb iparágba mennek dolgozni, akár segédmunkásnak is. Súlyos hibának tartotta, hogy az építkezéseket megelőző tervek elkészítésének határideje csaknem minden esetben el-

húzódik, úgy, hogy az építkezésre betart-hatatlanul rövid idő marad.

A lakáskérdéssel kapcsolatban megemlítették, hogy Szolnokon a II. ötéves terv-lyamán 2082 lakás építését tervezik. Ezzel a lakásviszonyokban jelenleg fennálló feszültség valószínűleg enyhülni fog. Megemlítette még, hogy szükséges lenne újra visszaállítani a Tiszán a normális hajóforgalmat, mert ez a város ellátása és a megyei közlekedés szempontjából nagy fontosságú.

Hegedűs Lajos, a Cukorgyár főmérnöke az építőipari problémákkal kapcsolatban teljesen egyetértett **Király Lajos** főmérnökkel. A továbbiakat azt javasolta, hogy azoknak az üzemeknek kívánóságaival, belső szervezési és műszaki problémáival sokkal többet foglalkozzanak az illetékes szervek, amelyek a második ötéves tervben döntő szerepet kapnak. Felszólalása további részében saját üzem tapasztalataiból kiindulva kérte, hogy a minisztériumok és az exportra is termelő nagyüzemek sokkal inkább, mint eddig, törődjenek a belföldi igények kielégítésével.

A következő felszólaló **Szabó László**, a Tiszamenti Vegyiművek főkönyvelője volt. Értékes és elmélyült gazdasági ismeretekre valló felszólalásában igen sok ipari és mezőgazdasági problémáról beszélt, és több javaslatot is tett. Véleményét a következőkben lehet összefoglalni. Az ipari beruházások terhére növelni kell a mezőgazdasági beruházások arányát, valamint a közlekedésre fordítandó összegek nagyságát. Előtérbe kell jobban helyezni a barnaszén vegyi feldolgozását, és a szén-lepárló ipar részére nagyobb összegeket kell biztosítani. Megyei vonatkozásban a Tiszamenti Vegyiműveket vegyikombináttá kell fejleszteni, és a vegyszeres gyomirtás központjává kell kiépíteni. A megye szikes talajainak javítására nagyobb összeget kell előirányozni. Nagyobb városaink mellett lefejtő tehenészetet javasol létesíteni, a beruházások idejében történő elvégzése érdekében pedig az építőipar bérezési, anyagellátási problémáit előtérbe kell helyezni. Véleménye szerint az arányoknak ilyen irányú eltolódása a szocialista iparosítás elvének nem mond ellent. Ellenkezőleg: a rendelkezésre álló anyagi eszközöknek így irányú felhasználása nagyobb biztosíték arra, hogy a második ötéves terv lényege, a gazdasági élet megjavítása, külföldi adósságaink törlesztése, a széles néprtegek életszínvonalának emelése, a nyersanyagellátás és élelmiszerellátás megfelelően biztosítva lesz.

Dr. Ötvös Dániel, a Tiszamenti Vegyi-művek főmérnöke, a műanyaggyártás fejlődése kapcsán nem tartja megnyugtatónak, hogy olyan hatalmas ipari beruházásunk, mint a Tiszamenti Vegyikombinát, más állam területéről kapja nyersanyagát. Fontosnak tartja azt, hogy az alföldi földgáz kutatásokat terjesszék ki, továbbá a magyar barnaszénből gyártott szintézisgáz felhasználása jusson előtérbe más államból származó nyersanyaggal szemben.

Felszólalása további részében a kénsavtermelés új módszereinek elsajátítására és alkalmazására hívta fel a figyelmet, annak érdekében, hogy kénsav-exportunk lényegesen csökkenjen.

A nagyobb bizalom, az önállóságra való törekvés fontosságát emelte még ki az előbbi felszólalásokhoz kapcsolódva, majd kitért az ún. CS. épületek építésére. Véleménye szerint ilyen épületeket ezentúl nem szabad gyártani.

Daróczi Miklós, a Megyei Pártbizottság munkatársa, **Király Lajos** és **Szabó László** rövid felszólalásai után **Turányi István**, a megyei szervezet elnöke foglalta össze a vitát.

A vita befejezése után kialakult további beszélgetésben részt vett **dr. Selmeczi László**, a megyei szervezet földrajz-geológiai szakosztályának elnöke, **Detrekői Géza**, a Földmérési Hivatal vezetője, **Balla Dezső**, a szolnoki Papírgyár mérnöke, **Dr. Móra László** pénzügyi előadó és még mások.

Mindkét vita igen jól sikerült, alapos volt, és sok új, helyes javaslattal bővítette a dolgozó népünk elé bocsátott irányelveket. A vita minden résztvevője azt reméli, hogy javaslataira, véleményére választ kap.

Klubélet

Április végén és májusban tovább folytatódott a színvonalas klubestek a szervezet székházában. **Április 25-én Dr. Tangl Harald**, a mezőgazdasági tudományok doktora tartott érdekes előadást **Nemek és hormonok** címen. Másnap az előadó **Jászberénybe** utazott, és a szervezet rendezésében nagy-előadást tartott a fiatalság megtartásának kérdéseiről. Mindkét előadás igen jól sikerült, és nagy visszhangot váltott ki. **Április 27-én** tartottuk Verdi-Operák sorozatunk harmadik lemez-estjét. Ez alkalommal az **Alarcosbál** került bemutatásra. **Május 8-án Rásonyi László** geológus beszélt a **kőolajkutatás történetéről** a földrajz-geológiai szakosztály rendezésében, majd

május 10-én művészeti szakosztályunk rendezett jólsikerült ankétot **Tárgyi néprajzi hagyományaink** címen. Az ankét előadója **K. Kovács László** egyetemjéi intézeti tanár, a Magyar Tudományos Akadémia munkatársa volt. Az élvezetes, beszélgetésnek számító előadás nagyon leköttötte a nagylétszámú hallgatóság figyelmét, úgyhogy még éjjel után is többen együtt maradtak, és hallgatták az előadó szellemes, magyarázó felvilágosításait. **Május 11-én** a Verdi-Operák sorozat negyedik előadása zajlott le, az **Aida**. **Május 14-én** este szolnoki írók szerepeltek a klubban. **Aszódi Imre** és **Egri Lajos** tartotta szerzői estjét szépszámú hallgatóság előtt. Mindketten felolvastak műveikből. Az esten még **A. Chiovini Márta** hegedült **Orbán Leó** kíséretében. **Május 17-én** **Néphagyományaink szerepe a múltban és ma** címen **Muhary Elemér**, a Népművészeti Intézet néprajzi osztályának vezetője tartott nagy érdeklődést kiváltó előadást a megjelent hallgatóknak. Ennek a klubestnek is barátságos, beszélgető jellege volt. **Május 18-án** filozófiai-pedagógiai szakosztályunk rendezett vitát a **Véletlenek és csodák** című előadás után, melyet **Balló István** lektor tartott. **Május 24-én dr. Sellei Camilló**, az Országos Onkológiai Intézet főorvosa ismertette a főként orvosokból összetevődő hallgatóság előtt az újabb **daganatbetegségek gyógyító eljárásait**. Az előadás után a hallgatóság még sokáig együtt szórakozott. **Május 25-én** zenei sorozatunk utolsó előadásán az **Othello** került volna bemutatásra. Sajnos, egy nagy zápor „elmosta” ezt az összejövetelt, úgyhogy június 15-én kellett megtartanunk az előadást. **Május 29-én** a Magyar-Szovjet Társasággal együtt rendeztünk klubestet, melyen **Dr. Dobos István**, a mezőtúri gimnázium tanára tartott nagysikerű előadást **Puskin epikus és drámai műveinek zenei feldolgozása** címen. Az előadó hanglemezekkel illusztrálta előadását. **Június 8-án** filozófiai előadást tartott a klubban **Sándor János** egyetemi docens **Van-e fejlődés a világban?** címen. A hallgatók figyelmét leköttötte a kitűnő előadás.

A könyv ünnepe a megyében

A június 3-án kezdődött idej könyvhétre a Társulat szervezetei csaknem mindenütt megfelelően felkészültek, és a többi társadalmi szervekkel együttműködve nagyhatású irodalmi esteket rendeztek a megye városaiban és községeiben. Június 3-án este ötszáz **Jászberényi** érdeklődő előtt olvasott fel műveiből **Tamási Áron**

Kossuth-díjas író, miután *Sáros András* gimnáziumi tanár a könyv ünnepéről beszélt. Másnap *Szolnokon* lépett közönség elé *Tamási Áron* a *Móricz Zsigmond* kutatórthonban. A hallgatóság melegen ünnepelte nagy írónkat, és első felolvasása után másodszer is a színpadra hívta. Az irodalmi esten egyébként *Szurmay Ernő*, a megyei szervezet irodalmi szakosztályának elnöke tartott értékes, nagyhatású előadást a mai irodalmi problémákról. A műsorban fellépett *Jancsó Adrienne* Aszódi-, Jankovich- és Simonversekkel, *Cziráky Júlia* Egri Lajos egyik novellájával, a *Mezriczky-házaspár* hegedű- és zongora-számokkal, *Nagy Pál* zongora-számmal, *Pápay Mihály* énekszámokkal, a *Koltói úti általános iskola* és a *szolnoki Népi Együttes* kórusa pedig kóruszámokkal. A jászberényi és szolnoki ünnepségeket hasonló bensőséges irodalmi estek követték szerte a megyében. Ezek közül jelentősebb volt a *karcagi*, ahol *Aszódi Imre* szolnoki költő és *A. Chiovini Márta* hegedűművész szerepelt, a *Martfűn*, a *Tisza* Cipógyárban tartott est, ahol *Ferencz Lajos* költő, *Hortobágyi László* költő és *Tóth István* író jelent meg. *Kunszentmártonban*, *Mezőtúron* és a megye több helyén szintén sikerrel zajlottak le a könyvheti ünnepségek.

Szervezeti hírek

A megyei szervezet elnöksége *Turányi István*, az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem dékánja elnökletével *május 10-én* tartotta negyedévi ülését. Meghallgatta a titkárság beszámolóját a negyedévben végzett munkáról, melyet *Vida Béla* megyei titkár terjesztett elő. Ezután *Kisfaludi Sándor*, a JÁSZKUN-SÁG felelős szerkesztője ismertette a folyóirat negyedévi munkáját és terveit, majd *Vida Béla* megyei titkár tájékoztatóját hallgatta meg az elnökség az őszi küldöttközgyűlés előkészítésének feladatairól. Végül az új tagok felvételéről döntött az elnökség.

Június hónapban megkezdődtek a *szakosztályi vezetőségi megbeszélések*. Ezek napirendjén a nyári program, valamint a jövő évi terv megvitatása szerepel.

* * *

Jászapátiban május 1-én ünnepélyes külsőségek között nyitották meg a Pedagógus Szakszervezet segítségével létesült értelmiségi klubot. A megnyitón jelen volt a járási pártbizottság első titkára és a járási tanács elnöke is.

* * *

A napokban fejeződtek be a megyei szervezet által az első félévben szervezett előadásorozatok: a *Szülők Akadémiája*, *Az élet nagy kérdései* és a *Verdi-operák*. A szervezet a második félévben is indít hasonló előadásorozatot.

Kitüntetett tagjaink

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa kiváló munkája elismeréséül *Hack Márton* megyei oktatási osztályvezetőnek, a Társulat alelnökének és *Makó Menyhért* járási oktatási osztályvezetőnek, a Társulat tiszafüredi járási titkárának a Munka Érdemérem kitüntetését adományozta.

A június 3-i pedagógus napon tagjaink közül az alábbiak kaptak kitüntetést: *Borsányi Béni*, a jászapáti általános gimnázium igazgatója Kiváló Tanár elnevezésű kitüntetését, *Botond Erzsébet* magyarszakos felügyelő, a szolnoki leánygimnázium tanára, *Császtvay István*, a jászberényi tanítóképző tanára, *Kiss Béláné Tóth Lenke*, a szolnoki Belloianisz úti ált. iskola tanára, *Kiss Endre*, a kunhegyesi Kossuth téri ált. iskola igazgatója, *Sáros András* jászberényi gimnáziumi tanár és *Tóth Tivadár*, a Megyei Tanács Oktatási Osztályának előadója az Oktatásügy Kiváló Dolgozója elnevezésű jelvényt és a vele járó jutalmat kapták.

V. B.